

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Resultatrapport for finansforetak

1. – 3. kvartal 2023

DATO:
16.11.2023

Innhold

1	Hovedinntrykk	4
2	Banker, kredittforetak og finansieringsforetak	5
2.1	Banker	5
2.2	Foretak som tilbyr forbrukslån	10
2.3	Finansieringsforetak	14
3	Forsikringsforetak	17
3.1	Livsforsikringsforetak	17
3.2	Skadeforsikringsforetak	21
4	Vedlegg	25
4.1	Makroøkonomiske størrelser	25
4.2	Nye poster etter implementering av IFRS 17	26

Redaksjonen ble avsluttet 16.11.2023. Alle tall er foreløpige, og det tas forbehold om endringer.

Kilde for alle tall er Finanstilsynet, så lenge annet ikke er angitt.

1 Hovedinntrykk

Norske banker oppnådde et samlet resultat før skatt på 1,5 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK) etter tre kvartaler i 2023, som var 0,3 prosentpoeng høyere enn i samme periode året før. Egenkapitalavkastningen var 14,0 prosent, som var 2,5 prosentpoeng høyere enn ett år tidligere.

Betydelig høyere netto renteinntekter enn året før var hovedforklaringen på resultatforbedringen. Andre driftsinntekter var også noe høyere enn ett år tidligere, til tross for en svak nedgang i netto provisjonsinntekter. Bankenes driftskostnader var noe høyere enn året før, men den gode inntektsutviklingen førte til at bankenes samlede kostnad/inntektsforhold ble redusert med nær 5 prosentpoeng, til 39 prosent.

Tap på utlån tilsvarte 0,12 prosent av gjennomsnittlig utlånsvolum etter tre kvartaler, som var 0,1 prosentpoeng høyere enn i samme periode i 2022. Misligholdte utlån tilsvarte 1,3 prosent av utlånsvolumet, nær uendret fra ett år tidligere. De siste tre kvartalene har det vært en økning i utlån med betalingsmislighold over 90 dager.

Tolv månedersveksten i utlån til kunder var 4,8 prosent ved utgangen av tredje kvartal. Dette var 1,8 prosentpoeng lavere enn ett kvartal tidligere. Så langt i 2023 har særlig veksten i utlån til innenlandske bedriftskunder sunket betraktelig, fra 12,9 prosent ved årsskiftet til 7,3 prosent ved utgangen av september. Veksten i utlån til innenlandske personkunder var 4,1 prosent, en nedgang på 1,2 prosentpoeng fra årsskiftet.

Finanstilsynets utvalgsundersøkelse av foretak som tilbyr **forbrukslån** viste en marginal nedgang i utlånsvolum til norske kunder siste 12 måneder. Justert for salg av porteføljer av misligholdte lån var det derimot en vekst på 4,4 prosent i perioden, en økning i vekstrate på 1,2 prosentpoeng fra forrige kvartal. Tap på utlån tilsvarte 2,5 prosent av utlånsmassen, mot 2,1 prosent på samme tid året før.

Livsforsikringsforetakene fikk en bedring i resultat før skatt i de tre første kvartalene i 2023 sammenlignet med samme periode året før. Positive verdiendringer på aksjer og renteinntekter bidro mest til investeringsinntektene. I kollektivporteføljen var den verdijusterte avkastningen, som inkluderer urealiserte verdiendringer, på 4 prosent, mot -2,9 prosent i samme periode i 2022. Avkastningen i investeringsvalgporteføljen var på 8,7 prosent mot -14,7 prosent i samme periode i 2022.

Skadeforsikringsforetakene hadde samlet sett et betydelig svakere forsikringsdriftsresultat i de tre første kvartalene i 2023 enn samme periode året før. Kombinertprosenten (samlet skade- og kostnadsprosent) økte fra 84 til 93 prosent. Den kraftige økningen i skadeprocent kommer blant annet av kostnader knyttet til naturskader som ekstremværet "Hans", samt økt inflasjon og høyere skadefrekvens på motor, eiendom og reise. Målt som andel av forsikringsinntekter utgjorde resultat før skatt 10,8 prosent, en reduksjon på 4,8 prosentpoeng fra samme periode året før.

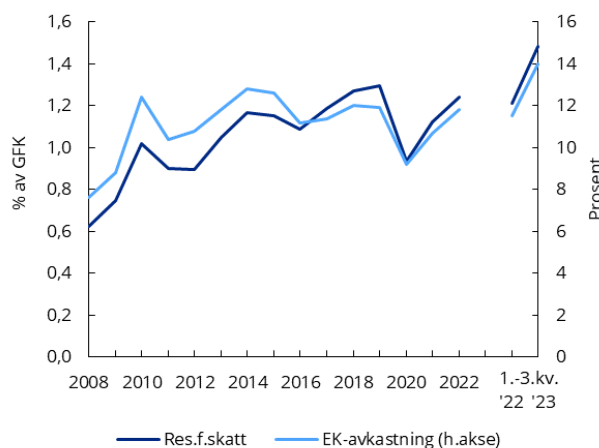
2 Banker, kredittforetak og finansieringsforetak

2.1 Banker

Resultat

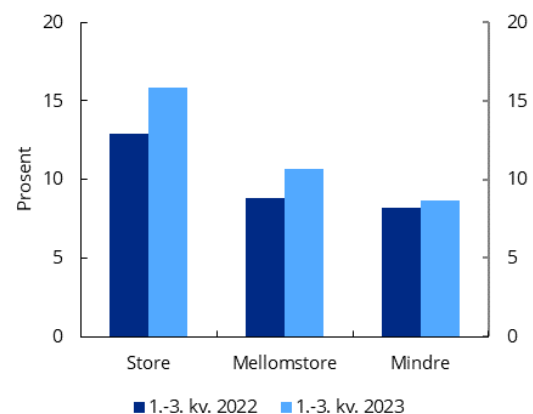
- Bankenes inntjening har økt betraktelig de siste tre årene, etter resultatnedgangen i 2020. Resultat før skatt etter tre kvartaler i 2023 utgjorde 1,48 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK), mot 1,21 prosent ett år tidligere.
- Egenkapitalavkastningen var 14,0 prosent for bankene samlet, som var 2,5 prosentpoeng høyere enn i samme periode i 2022, se figur 2.1. Gruppen av de store bankene har en betydelig høyere egenkapitalavkastning enn de to andre gruppene, men alle gruppene viste en bedring fra året før, se figur 2.2.

Figur 2.1 Lønnsomhet i norske banker

Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.2 Egenkapitalavkastning i grupper av banker¹

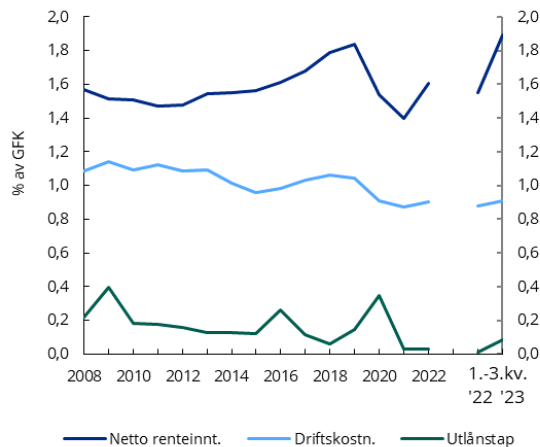
Kilde: Finanstilsynet

- Høyere netto renteinntekter enn året før er den viktigste forklaringen på resultatforbedringen det siste året, se figur 2.3, og er på et høyere nivå enn før den raske rentenedgangen i 2020. Alle grupper av banker viser betydelig høyere netto renteinntekter enn året før, se figur 2.4.
- Netto provisjonsinntekter var lavere enn ett år tidligere, både nominelt og sett i forhold til forvaltningskapitalen, det samme gjelder utbytteinntekter. Høyere positive verdiendringer på finansielle instrumenter enn året før bidro derimot til resultatforbedringen.

¹ Store: DNB Bank og de 6 store regionsparebankene. Mellomstore: Øvrige banker (34) med en forvaltningskapital større enn 10 mrd. kroner. Mindre banker: 65 banker med forvaltningskapital mindre enn 10 mrd. kroner

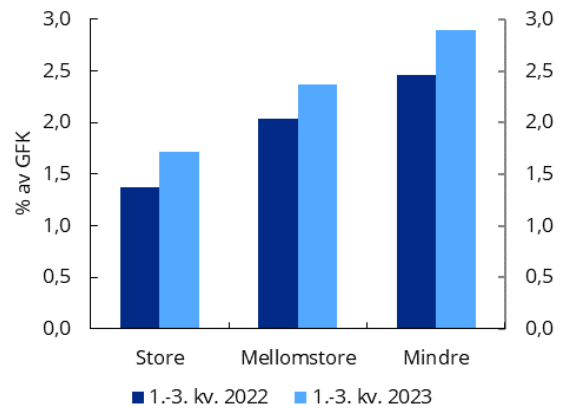
- Bankenes driftskostnader økte noe i forhold til forvaltningskapitalen, og både lønnskostnader og andre driftskostnader var høyere enn året før. Den sterke veksten i driftsinntekter førte likevel til at bankenes samlede kostnad/inntektsforhold var 38,6 prosent, som er 4,8 prosentpoeng lavere enn ett år tidligere. Gruppen av store banker har det laveste kostnadsnivået og hadde også den sterkeste nedgangen i kostnadsnivå det siste året, se figur 2.5.

Figur 2.3 Netto renteinntekter, driftskostnader og utlånstap

Kilde: Finanstilsynet

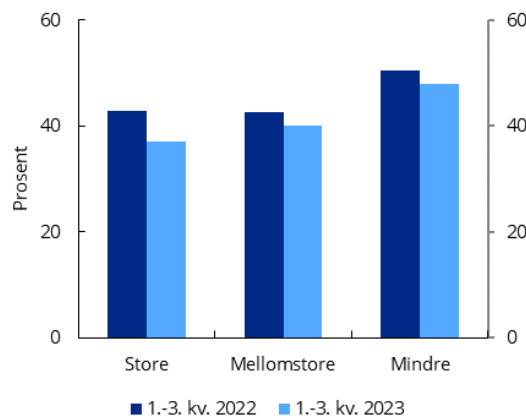
Figur 2.4 Netto renteinntekter

Kilde: Finanstilsynet

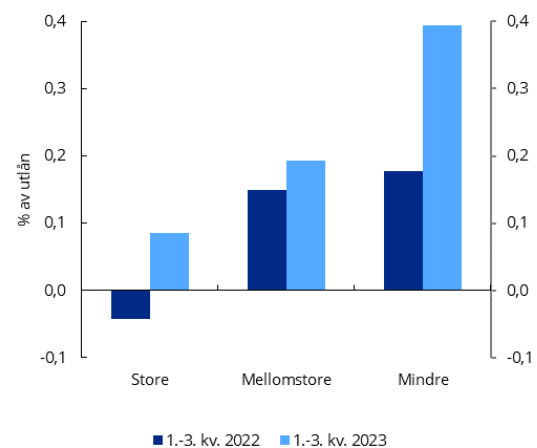
- Bankenes samlede tap på utlån tilsvarte 0,12 prosent av utlånsmassen etter tre kvartaler (annualisert), mot 0,02 prosent ett år tidligere. Både gruppen av store og mindre banker hadde betydelig høyere netto tap enn ett år tidligere, se figur 2.6

Figur 2.5 Kostnad/inntektsforhold

Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.6 Tap på utlån

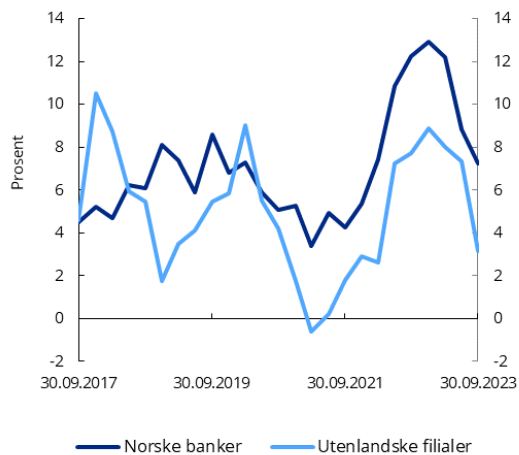
Kilde: Finanstilsynet

Tabell 2.1 Resultat for samtlige norske banker

	1.-3. kv. 2023		1.-3. kv. 2022	
	Mill. kr.	% GFK	Mill. kr.	% GFK
Netto renteinntekter	92 945	1,89	71 349	1,55
Andre inntekter	28 877	0,59	25 551	0,55
herav verdiendr. finansielle instrumenter	5 799	0,12	3 254	0,07
Driftskostnader	44 734	0,91	40 620	0,88
herav lønn og personalkostnader	24 659	0,50	22 288	0,48
Resultat før tap på utlån	77 088	1,57	56 279	1,22
Bokførte tap på utlån	4 216	0,09	518	0,01
Gev/tap ikke-fin.eiendeler	11	0,00	83	0,00
Resultat før skatt	72 883	1,48	55 844	1,21
Skattekostnad	16 415	0,33	12 169	0,26
Resultat etter skatt	56 468	1,15	43 676	0,95
Egenkapitalavkastning (%)	14,0		11,5	

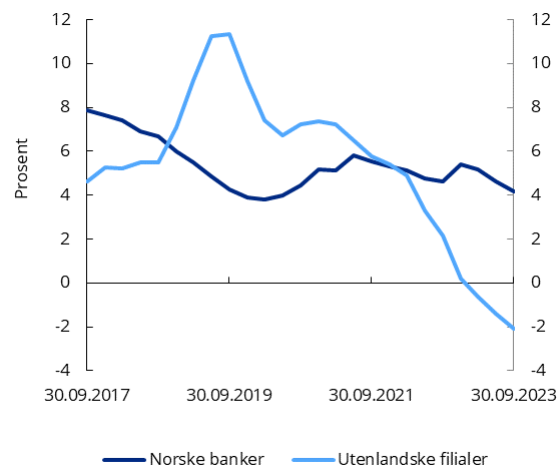
- Utlånsveksten til innenlandske bedriftskunder har sunket betraktelig de tre siste kvartalene, se figur 2.7. Ved utgangen av september i år var tolv månedersveksten for norske banker 7,3 prosent, som var 1,6 prosentpoeng lavere enn ett kvartal tidligere. Veksten for utenlandske bankers filialer i Norge var 3,1 prosent.

Figur 2.7 Tolv månedersvekst i utlån til innenlandske bedriftskunder

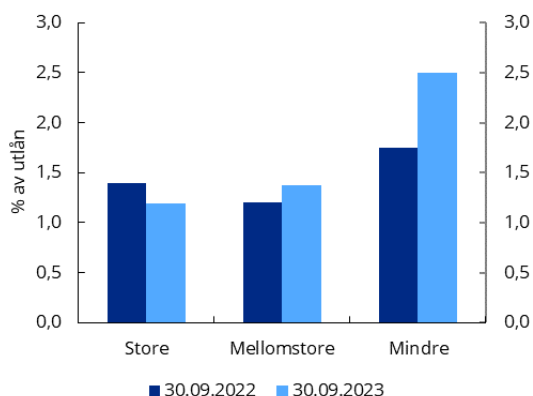
Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.8 Tolv månedersvekst i utlån til innenlandske personkunder

Kilde: Finanstilsynet

- For utlån til innenlandske personkunder har veksten sunket jevnt de siste par årene. Det har vært særlig sterk reduksjon i vekst fra filialene av utenlandske banker, se figur 2.7. Ved utgangen av september 2023 hadde norske banker en tolv månedersvekst til personkunder på 4,2 prosent, mens de utenlandske bankenes filialer hadde redusert utlånene med 2,1 prosent i perioden.
- Norske bankers totale utlånsvekst til kunder siste tolv måneder, inkludert kunder i utlandet, var 4,8 prosent ved utgangen av tredje kvartal, som var 1,6 prosentpoeng lavere enn ett kvartal tidligere.

Figur 2.9 Misligholdte utlån (sum 90-dagers og andre misligholdte engasjementer)

Kilde: Finanstilsynet

- Misligholdte engasjementer (betalingsmislighold over 90 dager og andre misligholdte engasjementer) tilsvarte 1,3 prosent av utlån ved utgangen av første halvår 2023, som var marginalt lavere enn ett år tidligere. For betalingsmislighold isolert (mer enn 90 dager siden forfall) var det derimot en økning, både fra andre til tredje kvartal i år og de siste tolv måneder. Gruppen av mindre banker så en betydelig økning i misligholdsnivå siste år, se figur 2.9. Denne gruppen omfatter flere forbrukslånsbanker, i tillegg til enkelte nisjebanker rettet mot bedriftskunder.

Tabell 2.2 Balanseutvikling for samtlige norske banker

	30.09.2023		30.09.2022		vekst i %
	Mrd.kr	% av br. utlån	Mrd.kr	% av br. utlån	
Forvaltningskapital	6 569,9		6 237,5		5,3
Brutto utlån til kunder	4 374,1		4 192,9		4,3
... Inkl. utlån i gruppeeide OMF-foretak	4 773,5		4 552,8		4,8
Tapsavsetninger på utlån	-24,2	-0,55	-23,1	-0,55	4,7
herav trinn 1	-4,2	-0,10	-4,3	-0,10	-1,5
herav trinn 2	-5,2	-0,12	-4,8	-0,11	8,7
herav trinn 3	-14,9	-0,34	-14,1	-0,34	5,3
Brutto misligholdte eng., 90 dager	21,3	0,49	15,7	0,37	35,9
Andre misligholdte eng.	36,2	0,83	41,9	1,00	-13,4
Gjeld til kredittinstitusjoner	409,5		299,9		36,5
Innskudd fra kunder	3 019,8		2 923,0		3,3
Verdipapirgjeld	1 748,2		1 605,0		8,9

- Innskudd fra kunder økte med 3,3 prosent siste tolv måneder. Innskuddsdekningen for bankene samlet var 104 prosent i morbank (ikke-konsolidert), noe lavere enn ett år tidligere. På konsernnivå og inkludert utlån overført til deleide OMF-foretak var innskuddsdekningen 63 prosent, som var nær ett prosentpoeng lavere enn året før.

Utenlandske bankers filialer

- Også filialer av utenlandske banker i Norge oppnådde høyere resultater enn ett år tidligere, hvor det særlig var høyere netto renteinntekter som forklarte bedringen. Filialene hadde en betydelig sterkere økning i driftskostnader enn de norske bankene.
- Betydelige tilbakeføringer av tapsavsetninger i flere av de største filialene førte til at filialene samlet hadde netto tilbakeføringer av tap etter tre kvartaler.
- Utlånsveksten for filialene var 3,3 prosent, en nedgang i vekstrate på 1,9 prosentpoeng fra utgangen av andre kvartal.
- Misligholdte utlån tilsvarte 1,2 prosent av totale utlån til kunder. Dette var 0,1 prosentpoeng lavere enn ett år tidligere og uendret fra utgangen av andre kvartal.

Tabell 2.3 Utenlandske bankers filialer i Norge (filialer med innskuddsvirksomhet)

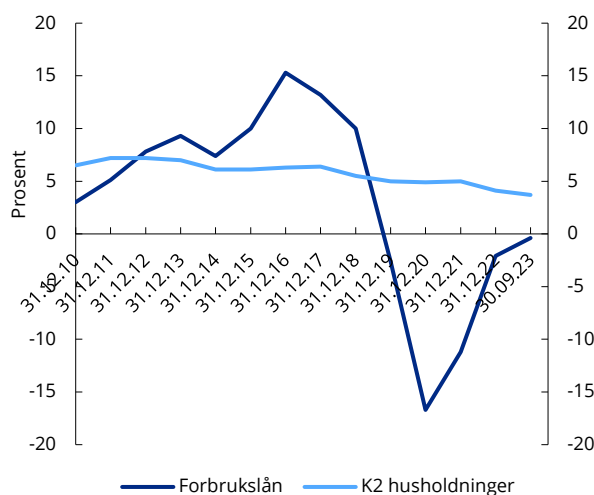
	1.-3. kv. 2023		1.-3. kv. 2022	
	Mill.kr	% GFK	Mill.kr	% GFK
Netto renteinntekter	22 254	1,54	15 396	1,04
Andre inntekter	8 707	0,60	8 248	0,56
herav verdiendr. på fin. instr.	1 419	0,10	1 045	0,07
Driftskostnader	14 727	1,02	10 875	0,73
herav lønn og personalkostnader	5 620	0,39	4 862	0,33
Resultat før tap	16 234	1,13	12 769	0,86
Tap på utlån	-130	-0,01	-955	-0,06
Resultat før skatt	16 364	1,13	13 724	0,93

	30.09.2023	30.09.2022	
	Mrd.kr	Mrd.kr	Vekst
Forvaltningskapital	1 890	2 101	-10,1
Brutto utlån til kunder (inkl. OMF-foretak)	1 644	1 591	3,3
Innskudd fra kunder	804	865	-7,1

2.2 Foretak som tilbyr forbrukslån

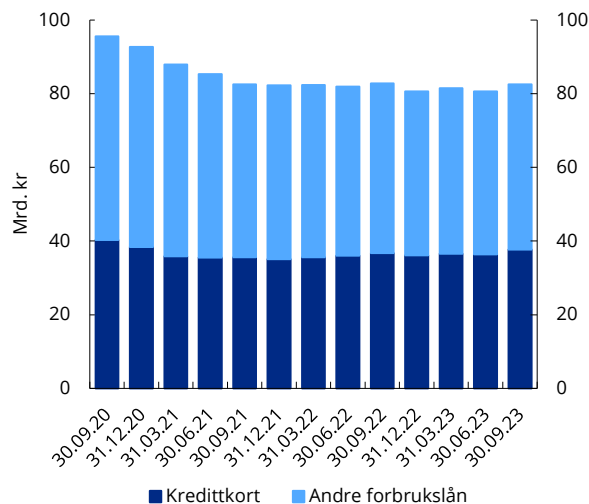
- Finanstilsynet kartlegger hvert kvartal et utvalg foretak² som tilbyr forbrukslån i det norske markedet. Forbrukslån omfatter kredittkortlån og andre lån uten sikkerhet til personkunder. For utvalget samlet var det en marginal nedgang i forbrukslån til norske kunder fra utgangen av tredje kvartal 2022 til utgangen av tredje kvartal 2023, se figur 2.10 og tabell 2.4. Justert for foretakenes salg av porteføljer av misligholdte lån³, økte utlånene med 4,4 prosent. Uavhengig av porteføljesalg har utlånsvolumet økt noe i tredje kvartal i år, og kredittkortlån har økt mer enn andre forbrukslån, se figur 2.11.

Figur 2.10 Tolv månedersvekst i forbrukslån i Norge og husholdningenes innenlandsgjeld (K2)

Kilder: Finanstilsynet og SSB (K2)

Figur 2.11 Utlånsvolum i foretak som yter forbrukslån i Norge

Kilde: Finanstilsynet

Tabell 2.4 Utviklingen i forbrukslån¹

	Samlet utvalg		Norske forbrukslånsbanker	
	1.-3. kv. 23	1.-3. kv. 22	1.-3. kv. 23	1.-3. kv. 22
Forbrukslån per 30.09. Totalt (mill. kr)	162 546	145 070	23 551	19 482
Årsvekst %	12,0	1,9	20,9	-1,8
Forbrukslån per 30.09. Norge (mill. kr)	82 461	82 783	9 541	10 047
Årsvekst %	-0,4	-1,1	-5,0	-13,1
Tap i % av gj.sn. forbrukslån (annualisert)	2,5	2,1	4,3	2,5
Nettorente i % av GFK (annualisert)	6,3	7,4	6,6	7,0
Resultat ord. drift i % av GFK (annualisert)	1,8	2,7	1,7	1,8
Misligholdte lån over 90 dg, % av forbrukslån Totalt	8,2	8,8	6,3	5,2
Misligholdte lån over 90 dg, % av forbrukslån Norge	6,6	9,1	5,8	7,1

¹Vekstrater er beregnet for sammenlignbart utvalg.

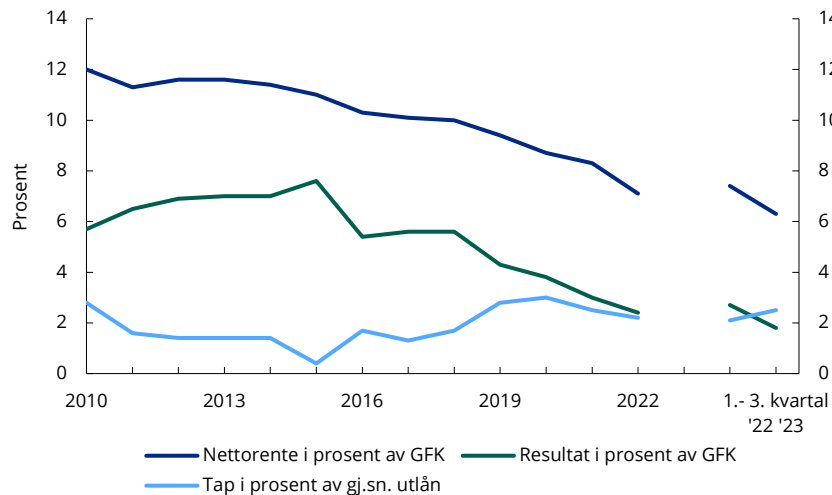
Kilde: Finanstilsynet

² Ved utgangen av tredje kvartal 2023 omfatter kartleggingen 26 banker og finansieringsforetak som yter lån uten sikkerhet til personkunder. Både norske foretak og utenlandske filialer i Norge inngår. Lån uten sikkerhet i finansieringsforetak som kjøper porteføljer av misligholdte lån inngår ikke i Finanstilsynets utvalgsundersøkelse. Det gjør heller ikke lån gitt av utenlandske foretak som driver grensekryssende virksomhet.

³ Justeringen innebærer at solgt volum i perioden 30.09.2022 – 30.09.2023 er lagt til samlet volum utestående per 30.09.2023.

- De totale forbrukslånene i utvalget, som inkluderer porteføljer i utlandet for foretakene i utvalget, økte med 12 prosent siste tolv måneder. Flere banker har vokst mye i andre nordiske land, og har en stor andel av forbrukslånene i dette markedet.
- Lønnsomheten for foretakene samlet ble redusert som følge av lavere netto renteinntekter og høyere tap enn første til tredje kvartal i fjor, se figur 2.12 og tabell 2.4. De bokførte tapene utgjorde 2,5 prosent (annualisert) av utlånsmassen, mot 2,1 prosent i samme periode i fjor. For norske forbrukslånsbanker var tapene 4,3 prosent, mot 2,5 prosent i fjor.

Figur 2.12 Resultatutvikling forbrukslån*

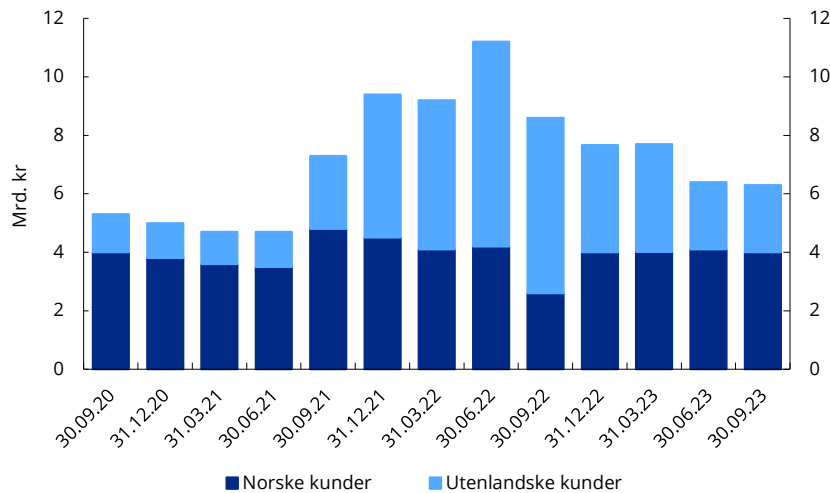
*Figuren viser resultatutvikling for totale forbrukslån for foretakene i utvalget, inkludert forbrukslån i utlandet.

Kilde: Finanstilsynet

- Foretakene i utvalget solgte porteføljer av misligholdte lån til en pålydende verdi av 6,3 mrd. kroner siste tolv måneder frem til utgangen av september 2023. Av dette var nesten 4 mrd. kroner utlån i Norge. Salg av porteføljer økte i siste halvdel av 2021 og begynnelsen av 2022, og har ligget på et forholdsvis høyt nivå det siste året, se figur 2.13. En betydelig andel av volumet av forbrukslån ligger nå i foretak som kjøper misligholdte lån, se omtale av porteføljekjøpsforetak nedenfor. I tillegg har flere av de tidligere forbrukslånsbankene endret satsningsområde til markedet for omstartslån⁴ (lån med pant i bolig).

⁴ Lån som benyttes for å samle flere lån og refinansiere lån med høy rente. Målgruppen er ofte låntakere med økonomiske utfordringer, betalingsanmerkninger e.l. Det nye lånet får lavere rente enn de tidligere lånene, men renten er vanligvis betydelig høyere enn ordinære lån med pant i bolig.

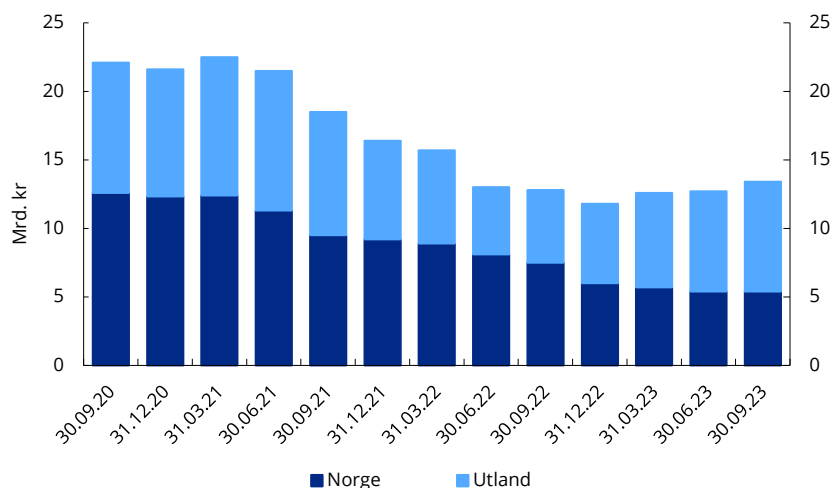
Figur 2.13 Solgte porteføljer av misligholdte forbrukslån siste 12 måneder

Kilde: Finanstilsynet

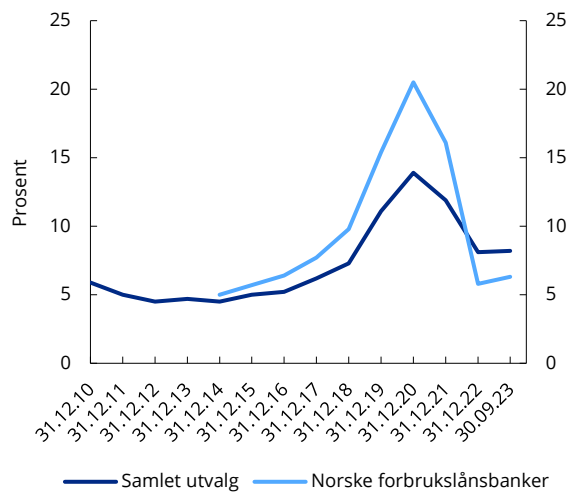
- Volumet av misligholdte lån i foretakene samlet utgjorde 13,4 mrd. kroner ved utgangen av tredje kvartal 2023, se figur 2.14. Av dette utgjorde misligholdte lån i det norske markedet 5,4 mrd. kroner, en nedgang på 2,1 mrd. kroner siste tolv måneder. Nedgangen er påvirket av salg av porteføljer med misligholdte lån.
- Foretakenes salg av porteføljer har også gitt en nedgang i andelen misligholdte lån de siste årene, se tabell 2.4 og figur 2.15. Misligholdsnivået er likevel fortsatt høyt. Ser man på utlån i det norske markedet var misligholdsandelen 6,6 prosent av utlånsmassen ved utgangen av tredje kvartal 2023, for utvalget samlet. For norske forbrukslånsbanker var andelen 5,8 prosent, se figur 2.16. Det har vært en økning i misligholdsnivået for forbrukslånsbankene i tredje kvartal 2023.

Figur 2.14 Misligholdte forbrukslån (over 90 dager)

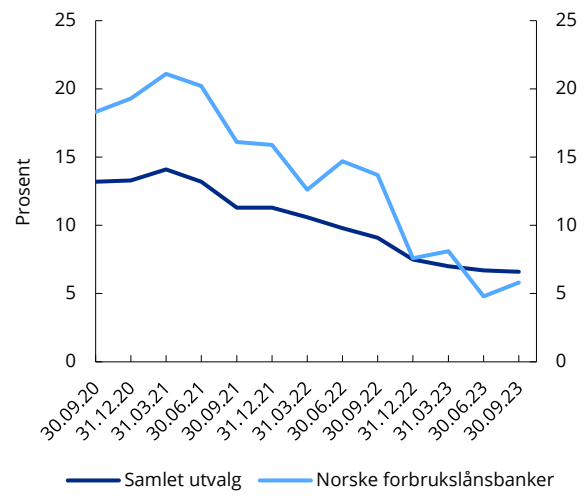
Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.15 Mislighold over 90 dager i prosent av forbrukslån (inkl. forbrukslån i utlandet)

Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.16 Mislighold over 90 dager i prosent av forbrukslån i Norge

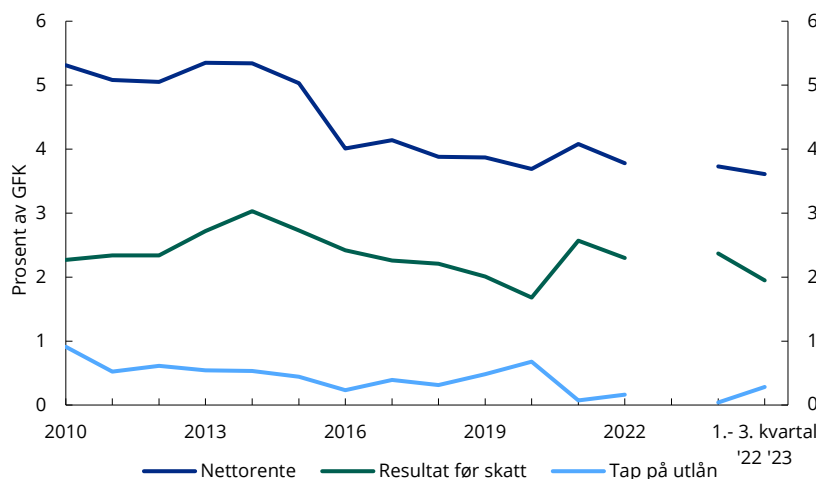

Kilde: Finanstilsynet

2.3 Finansieringsforetak

- Finansieringsforetakenes⁵ resultat før skatt i første til tredje kvartal 2023 var noe lavere enn i samme periode i fjor, se tabell 2.5 og figur 2.17. Netto renteinntekter falt noe, mens tap på utlån økte fra et lavt nivå. Egenkapitalavkastningen for finansieringsforetakene samlet var 1,6 prosentpoeng lavere enn i samme periode i fjor.
- Brutto utlån økte med 8,1 prosent siste tolv måneder frem til utgangen av tredje kvartal 2023, se tabell 2.6.

Figur 2.17 Resultatutvikling, finansieringsforetak

Kilde: Finanstilsynet

Tabell 2.5 Resultatposter finansieringsforetak totalt

	1.-3. kvartal 2023		1.-3. kvartal 2022	
	Mill. kr	% av GFK	Mill. kr	% av GFK
Netto renteinntekter	5 217	3,61	5 060	3,73
Andre inntekter	416	0,29	365	0,27
herav verdiendr. finansielle instrumenter	-107	-0,07	15	0,01
Andre kostnader	2 088	1,44	1 940	1,43
herav lønn og personalkostnader	1 055	0,73	1 020	0,75
Driftsresultat før tap	3 235	2,24	3 275	2,41
Bokførte tap på utlån	403	0,28	53	0,04
Resultat før skatt	2 828	1,95	3 223	2,37
Skattekostnad	688	0,48	764	0,56
Resultat etter skatt	2 141	1,48	2 459	1,81
Egenkapitalavkastning	7,2 %		8,8 %	

Kilde: Finanstilsynet

⁵ Utvalget omfatter 29 norske foretak (norske juridiske enheter) med leasing, bilfinansiering, factoring og forbrukslån som hovedvirksomhet. Foretak med samme type virksomhet, men konsesjon som kredittforetak, inngår også i utvalget. I tillegg inngår norske finansieringsforetak som kjøper porteføljer av misligholdte lån.

Tabell 2.6 Balanseposter finansieringsforetak totalt

	30.09.2023			30.09.2022		
	Mill. kr	% br. utlån		Mill. kr	% br. utlån	% vekst
Forvaltningskapital (sum gjeld og egenkapital)	198 036			186 673		6,1
Brutto utlån til kunder	200 206			185 218		8,1
herav utlån vurdert til amortisert kost	200 206			185 206		8,1
Tapsnedskrivninger på utlån til amortisert kost	-7 761	-3,9		-4 292	-2,3	
herav Steg 1 (IFRS)	-528	-0,3		-488	-0,3	
herav Steg 2 (IFRS)/Gruppenedskr. (NGAAP)	-525	-0,3		-2 525	-1,4	
herav steg 3 (IFRS)/Individuelle nedskr. (NGAAP)	-6 708	-3,4		-1 279	-0,7	
Brutto misligholdte lån over 90 dager	19 691	9,8		15 812	8,5	
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	106 144			106 236		-0,1

Kilde: Finanstilsynet

- For gruppen av finansieringsforetak med leasing og bilfinansiering som hovedvirksomhet var resultatet noe svakere enn i tilsvarende periode i fjor. Foretakenes netto renteinntekter har økt, samtidig som det har vært en økning i bokførte tap, se tabell 2.7.

Tabell 2.7 Hovedposter for foretak med leasing/bilfinansiering som kjernevirksomhet

	1.-3. kvartal 2023		1.-3. kvartal 2022	
	Mill. kr	% av GFK	Mill. kr	% av GFK
Netto renteinntekter	4 017	3,27	3 445	2,99
Driftsresultat før tap	2 788	2,27	2 473	2,15
Bokførte tap på utlån	268	0,22	-11	-0,01
Resultat før skatt	2 521	2,05	2 484	2,15
Skattekostnad	626	0,51	594	0,52
Resultat etter skatt	1895	1,54	1890	1,64

	30.09.2023		30.09.2022		
	Mill. kr	% br. utlån	Mill. kr	% br. utlån	% vekst
Brutto utlån til kunder	167 514		158 553		5,7
herav leasing	92 834		87 094		6,6
Brutto misligholdte lån, 90 dager	2 274	1,4	1 652	1,0	

Kilde: Finanstilsynet

- For finansieringsforetak som kjøper porteføljer av misligholdte lån utgjorde resultat før skatt 1,6 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital i første til tredje kvartal 2023, se tabell 2.8. Resultatet er påvirket av nedskrivning av verdien på utlånsporteføljen i enkeltforetak. I tillegg har det vært reduserte innbetalinger på porteføljene sammenlignet med året før. Tall fra Gjeldsregisteret viste at den samlede forbruksgjelden i norske porteføljekjøpsforetak utgjorde i overkant av 30 mrd. kroner ved utgangen av tredje kvartal 2023, se figur 2.18. Dette er i hovedsak misligholdte lån og tilsvarte i underkant av 20 prosent av samlet forbruksgjeld i Gjeldsregisteret.

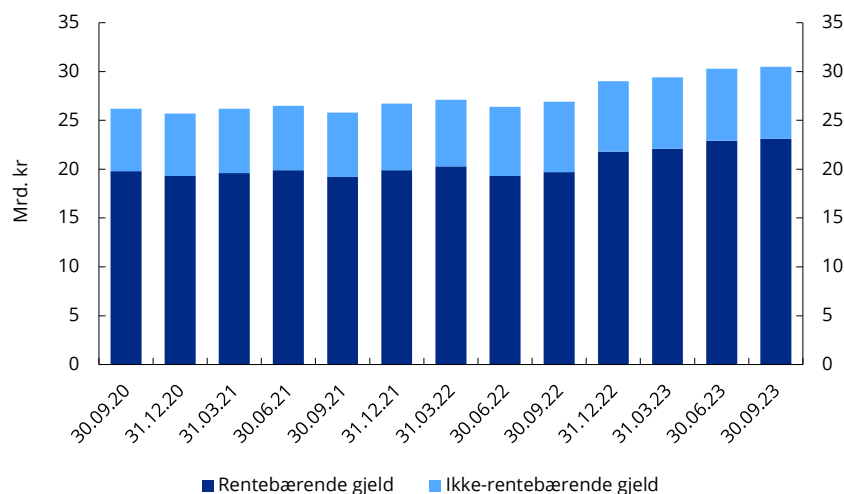
Tabell 2.8 Hovedposter for foretak som kjøper misligholdte lån

	1.-3. kvartal 2023		1.-3. kvartal 2022	
	Mill. kr	% av GFK	Mill. kr	% av GFK
Netto renteinntekter	458	4,64	898	8,67
Driftsresultat før tap	179	1,81	629	6,08
Bokførte tap på utlån	22	0,22	19	0,18
Resultat før skatt	153	1,55	612	5,91
Skattekostnad	68	0,69	146	1,41
Resultat etter skatt	85	0,86	465	4,49

	30.09.2023		30.09.2022		
	Mill. kr	% br. utlån	Mill. kr	% br. utlån	% vekst
Brutto utlån til kunder	17 788		14 400		23,5 ⁶
Brutto misligholdte lån, 90 dager	17 485	97,6	13 780	98,2	
Samlet gjeld	30 462		26 898		13,2
Rentebærende gjeld	23 064		19 731		16,9
Ikke-rentebærende gjeld	7 399		7 168		3,2

Kilder: Finanstilsynet og Gjeldsregisteret AS

Figur 2.18 Forbruksgjeld i porteføljekjøpsforetak

Kilde: Finanstilsynet og Gjeldsregisteret AS

⁶ Utlånsvolumet ved utgangen av tredje kvartal 2023 er ikke direkte sammenlignbart med tilvarende periode året før som følge av fusjonen mellom Kreditor Finans og Modhi Finance 1. januar 2023.

3 Forsikringsforetak

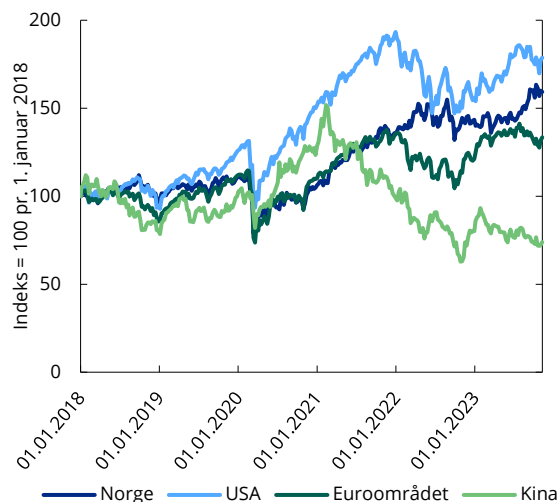
3.1 Livsforsikringsforetak

Omtalen tar for seg utviklingen i samtlige 10 norske livsforsikringsforetak i de tre første kvartalene i 2023 sammenlignet med tilsvarende periode i fjor.⁷ Alle avkastningstall og nøkkeltall hvor resultatposter ses i forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital er annualisert.

Avkastning og resultat

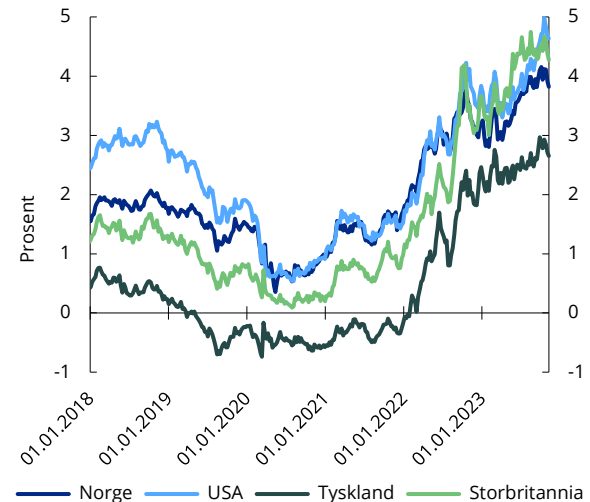
- Positiv utvikling i norske, europeiske og amerikanske aksjemarkeder, hvor norske livsforsikringsforetak har majoriteten av sine eksponeringer, se figur 3.1, har bidratt til en bedring i livsforsikringsforetakenes avkastning hittil i år. De lange rentene har økt så langt i år og rentenivået er høyere enn per 30. september 2022, se figur 3.2.

Figur 3.1 Aksjeindekser utvalgte land

Kilde: Refinitiv. Siste observasjonsdato 09.11.23

Figur 3.2 Rente på 10-årige statsobligasjoner

Kilde: Refinitiv. Siste observasjonsdato 09.11.23

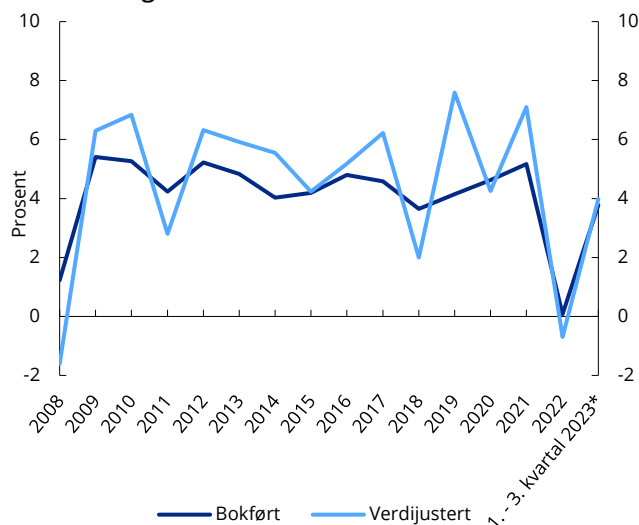
- Den verdjusterte avkastningen⁸ i kollektivporteføljen, som inkluderer urealiserte verdiendringer, var 4 prosent, opp fra -2,9 prosent i samme periode i 2022, se figur 3.3.
- Bokført avkastning i kollektivporteføljen var 3,8 prosent, opp fra -1,8 prosent i samme periode i fjor.
- Positive verdiendringer på aksjer og renteinntekter bidro mest til investeringsinntektene i kollektivporteføljen, se figur 3.4.
- Livsforsikringsforetakene samlet hadde en negativ verdiendring på eiendom, som inkluderer valutakurseffekter, på -7,2 mrd. kroner (-0,5 prosent av GFK) i de tre første kvartalene i 2023, mot en økning på 6,3 mrd. kroner (0,4 prosent av GFK) i samme periode i 2022.
- Avkastningen i investeringsvalgporteføljen var på 8,7 prosent, opp fra -14,7 prosent i samme periode i fjor. Oppgangen kommer for det meste av positiv utvikling i aksjemarkedene.

⁷ Storebrand Danica Pensjonsforsikring opphørte 3. januar 2023 etter at foretaket ble kjøpt opp av Storebrand. Omtalen av første til tredje kvartal 2022 omfatter dermed 11 livsforsikringsforetak.

⁸ Merk at KLP og OPF ikke har kursreguleringsfond etter at regler om et sammenslått kundefordelt bufferfond ble innført 1. januar 2022. Beregningen og verdien av størrelsene på bokført og verdjustert avkastning blir dermed lik for disse foretakene, se [forskrift om beregning av kapitalavkastning i livsforsikrings- og pensjonsforetak § 3](#).

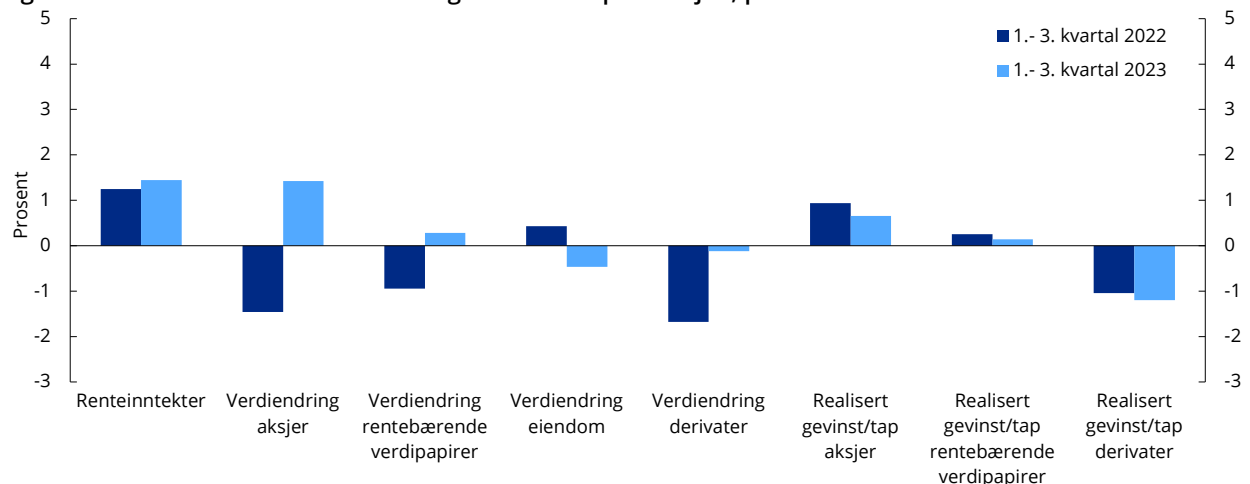
- Livsforsikringsforetakenes kursreguleringsfond og bufferfond⁹ har økt med henholdsvis 2 mrd. kroner (0,1 prosent av GFK) og 284 mill. kroner (0,02 prosent av GFK), mot en reduksjon på -11 mrd. kroner (0,7 prosent av GFK) og 33 mrd. kroner (2,2 prosent av GFK) i samme periode i 2022. KLP og OPF rapporter en økning i annen tilordning av overskudd på henholdsvis 15,9 mrd. kroner (-1 prosent av GFK) og 2 mrd. kroner (-0,1 prosent av GFK) i kostnadsposten "Midler tilordnet forsikringskontraktene".
- Livsforsikringsforetakenes resultat før skatt var på 0,1 prosent av GFK i de tre første kvartalene i 2023, mot 0,03 prosent i samme periode i 2022, se tabell 3.1.
- To foretak hadde negativt resultat før skatt, mot tre foretak i samme periode året før.

Figur 3.3 Avkastning i kollektivporteføljen i livsforsikringsforetak

*Annualisert
Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.4 Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen, prosent av GFK

Kilde: Finanstilsynet

⁹ Regler om et sammenslått kundefordelt bufferfond er innført for kommunale pensjonsordninger fra 1. januar 2022. Bufferfondet erstattet fra samme dato kursreguleringsfondet og tilleggsavsetningene for disse ordningene og omfatter foretakene KLP og OPF, samt delen av Storebrands virksomhet som er knyttet til kommunal tjenestepensjon.

Tabell 3.1 Utvalgte resultatposter for livsforsikringsforetakene

	1.- 3. kvartal 2023		1.- 3. kvartal 2022	
	Mill. kr	% av GFK	Mill. kr	% av GFK
Forfalte bruttopremier	134.980	8,7	105.677	7,1
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	37.163	2,4	-27.114	-1,8
herav renteinntekter og utbytte på finansielle eiendeler	22.385	1,4	18.564	1,2
herav verdiendringer	23.653	1,5	-59.822	-4,0
herav gevinster ved realisasjon	-6.364	-0,4	2.372	0,2
Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	41.677	2,7	-75.462	-5,1
Utbetalte erstatninger	-57.748	-3,7	-55.477	-3,7
Endring i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	-55.730	-3,6	14.673	1,0
herav endring i kursreguleringsfond	-2.001	-0,1	11.105	0,7
herav endring i tilleggsavsetninger	189	0,0	172	0,0
herav endring i bufferfond	-284	0,0	33.072	2,2
Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser	-18.491	-1,2	-1.936	-0,1
Resultat fra kundeporteføljene (teknisk regnskap)	-153	0,0	-582	0,0
Resultat fra selskapsporteføljen (ikke-teknisk regnskap)	2.406	0,2	1.013	0,1
Resultat før skatt	2.253	0,1	431	0,0
Endringer i kursreguleringsfond	2.001	0,1	-11.105	-0,7
Verdijustert resultat før skatt	4.254	0,3	-10.674	-0,7
Totalresultat (etter skatt og andre inntekter og kostnader)	2.799	0,2	1.317	0,1

Kilde: Finanstilsynet

Balanse

- Livsforsikringsforetakenes totale forvaltningskapital økte med 9,7 prosent til 2 172 mrd. kroner fra samme periode i fjor, se tabell 3.2.
- Rentebærende verdipapirer til amortisert kost utgjør nå den største andelen av investeringene i kollektivporteføljen, se figur 3.5.¹⁰ Det skyldes både økte investeringer i disse som følge av et høyere rentenivå og endringer i årsregnskapsforskriften etter IFRS 9 fra 1. januar 2023, som innebærer at obligasjoner til amortisert kost, men som ikke holdes til forfall, ikke lenger blir plassert under utlån og fordringer til amortisert kost, men som rentebærende verdipapirer. Regelverksendringene gjør samtidig at andelen utlån og fordringer til amortisert kost er vesentlig redusert i 1. – 3. kvartal 2023.¹¹
- Aksjer og andeler utgjør den største andelen av investeringene i investeringsvalgporteføljen med 66 prosent, se figur 3.6.

¹⁰ Endringene i årsregnskapsforskriften innebærer ny klassifisering av investeringer. Tidligere ble obligasjoner til amortisert kost som ikke var hold til forfall plassert under utlån og fordringer til amortisert kost. Kategorien hold til forfall som var en underkategori under amortisert kost ble opphevet fra 1. januar 2023. Fra 1. januar 2023 omfatter derfor *rentebærende verdipapirer til amortisert kost* alle rentebærende verdipapirer (obligasjoner) til amortisert kost.

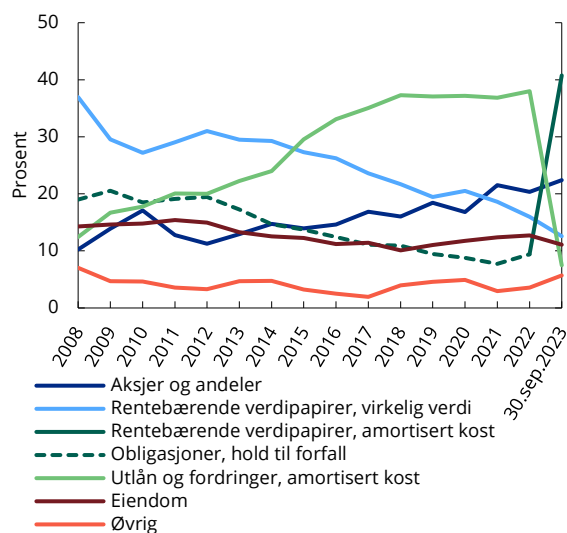
¹¹ Fra 1. januar 2023 omfatter *utlån og fordringer til amortisert kost* kun utlån (og tapsnedskrivninger), andre kortsiktige fordringer, samt bankinnskudd knyttet til investeringer som måles til amortisert kost.

Tabell 3.2 Utvalgte balanseposter for livsforsikringsforetakene

	30.09.2023		30.09.2022	
	Mill. kr	% av FK	Mill. kr	% av FK
Bygninger og faste eiendommer (inkl. eiendomsselskaper)	168.456	7,8	184.320	9,3
Finansielle eiendeler til amortisert kost	747.159	34,4	655.252	33,1
Finansielle eiendeler til virkelig verdi	1.160.945	53,4	1.068.433	54,0
herav aksjer og andeler	724.073	33,3	608.527	30,7
herav rentebærende verdipapirer	392.619	18,1	427.159	21,6
Sum eiendeler (forvaltningskapital)	2.172.211	100,0	1.980.392	100,0
herav eiendeler i selskapsporteføljen	197.550	9,1	167.191	8,4
herav eiendeler i kollektivporteføljen	1.343.517	61,9	1.284.132	64,8
herav eiendeler i investeringsvalgporteføljen	629.691	29,0	528.864	26,7
Forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	1.315.883	60,6	1.242.240	62,7
herav premiereserve	1.103.054	50,8	1.039.685	52,5
herav tilleggsavsetninger	20.213	0,9	25.039	1,3
herav kursreguleringsfond	7.622	0,4	4.119	0,2
herav bufferfond	131.122	6,0	123.667	6,2

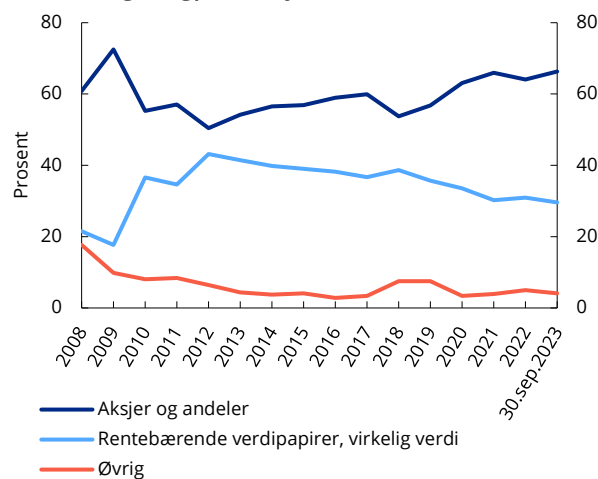
Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.5 Investeringer i kollektivporteføljen. Andeler

Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.6 Investeringer i investeringsvalgporteføljen. Andeler

Kilde: Finanstilsynet

3.2 Skadeforsikringsforetak

I dette punktet omtales utviklingen i 35 skadeforsikringsforetak¹² i de tre første kvartalene i 2023 sammenlignet med tilsvarende periode i fjor. Ny internasjonal regnskapsstandard for forsikringskontrakter (IFRS 17) ble innført som gjeldende regnskapsstandard for store skadeforsikringsforetak fra og med regnskapsåret 2023. Denne rapporten inneholder rapporteringen basert på de nye prinsippene for utregning og måling av forsikringskontrakter for foretakene som omfattes av IFRS 17.¹³ De andre skadeforsikringsforetakene som omtales i denne rapporten benytter samme regnskapsstandard som tidligere. Flere av postene i denne rapporten blir videre omtalt med nye navn, se tabell 4.3 i vedlegget for mer informasjon.

Resultat

- Skadeforsikringsforetakene hadde samlet sett en reduksjon i resultatet sammenlignet med samme periode i fjor. Målt som andel av forsikringsinntektene utgjorde resultat før skatt 10,8 prosent, en reduksjon på 4,2 prosentpoeng fra samme periode året før, se tabell 3.3 og figur 3.7.
- Resultatet fra forsikringsdriften i prosent av forsikringsinntektene var betydelig svakere enn i samme periode i fjor. Det skyldes blant annet flere værrelaterte hendelser i perioden og påfølgende økte erstatningskostnader.
- Nettoinntektene fra investeringer utgjorde 2,5 mrd. kroner (4,6 prosent av forsikringsinntektene) mot -2,4 mrd. kroner (-5,1 prosent av forsikringsinntektene) året før¹⁴.
- Renteinntekter og utbytte på finansielle eiendeler bidro mest til de positive investeringsinntektene, se figur 3.8.
- Syv skadeforsikringsforetak hadde negativt resultat før skatt, mot 24 foretak i samme periode i fjor. Utviklingen er drevet av høyere finansinntekter.

Tabell 3.3 Utvalgte resultatposter for skadeforsikringsforetakene

	1.-3. kvartal 2023		1.-3. kvartal 2022	
	Mill. kr	% av forsikringsinntekter	Mill. kr	% av forsikringsinntekter
Forsikringsinntekter	54.445		47.529	
Erstatningskostnader	41.254	75,8	31.994	67,3
Andre forsikringsrelaterte driftskostnader	9.350	17,2	7.757	16,3
Forsikringsdriftsresultat	3.905	7,2	7.834	16,5
Netto inntekter fra investeringer	2.527	4,6	-2.401	-5,1
herav investeringer i datterforetak mv.	-13	0,0	3.071	6,5
herav renteinntekt og utbytte på finansielle eiendeler	2.658	4,9	1.580	3,3
herav verdiendringer	-385	-0,7	-7.186	-15,1
herav gevinster ved realisasjon	684	1,3	448	0,9
Resultat før skattekostnad	5.855	10,8	7.108	15,0

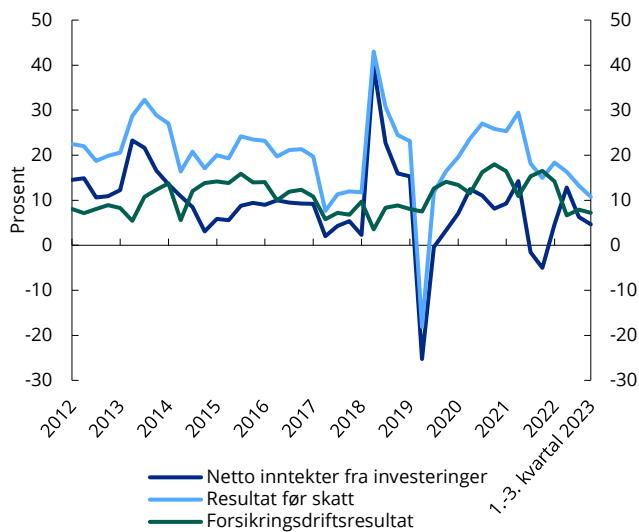
Kilde: Finanstilsynet

¹² Samtlige norske skadeforsikringsforetak med unntak av egenforsikringsforetak (captives), sjøforsikringsforetakene Gard og Skuld, og Den Norske Krigsforsikring for Skib Gjensidig Forening.

¹³ Som store skadeforsikringsforetak regnes skadeforsikringsforetak som inngår i konsern der konsernregnskapet utarbeides etter IFRS i samsvar med [regnskapsloven § 3-9](#) og skadeforsikringsforetak som har utstedt verdipapirer på regulert marked i en EØS-stat. På nåværende tidspunkt gjelder dette 5 norske skadeforsikringsforetak: Gjensidige Forsikring, Fremtind Forsikring, Protector Forsikring, KLP Skade og Storebrand Forsikring.

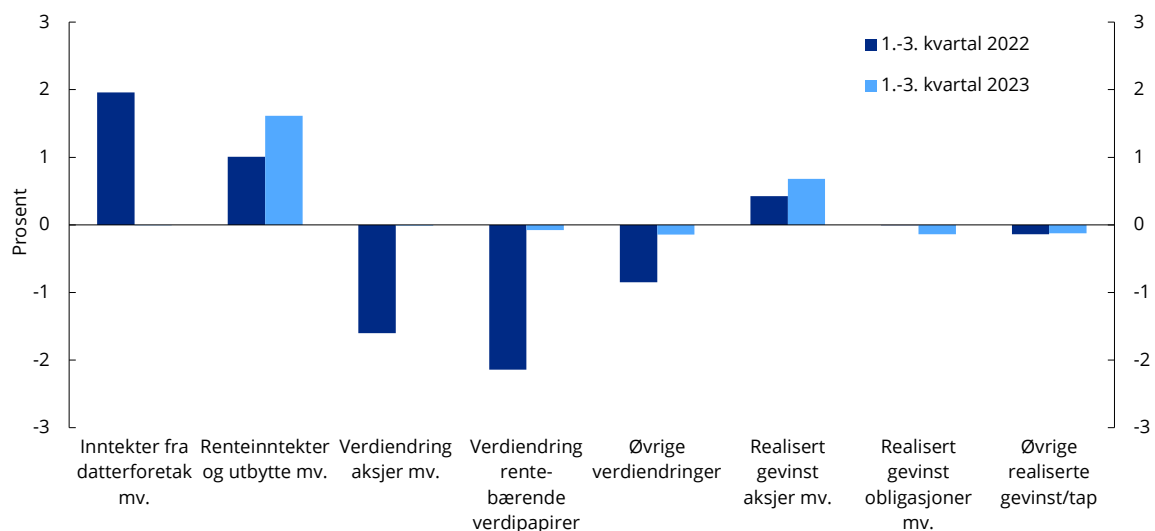
¹⁴ Justert for Gjensidiges salg av Oslo Areal i begynnelsen av 2022 var netto inntekter fra investeringer -6,3 mrd. kroner (-13,3 prosent av forsikringsinntektene) i første til tredje kvartal 2022.

Figur 3.7 Resultater i skadeforsikringsforetakene samlet. Prosent av forsikringsinntektene hittil i år

Kilde: Finanstilsynet

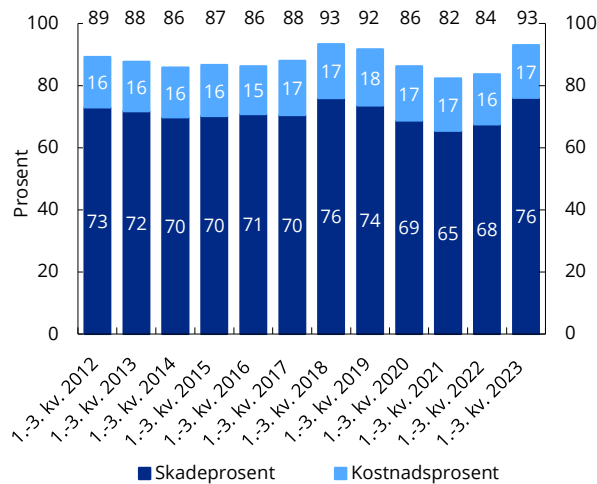
Figur 3.8 Netto inntekter fra investeringer, prosent av GFK

Kilde: Finanstilsynet

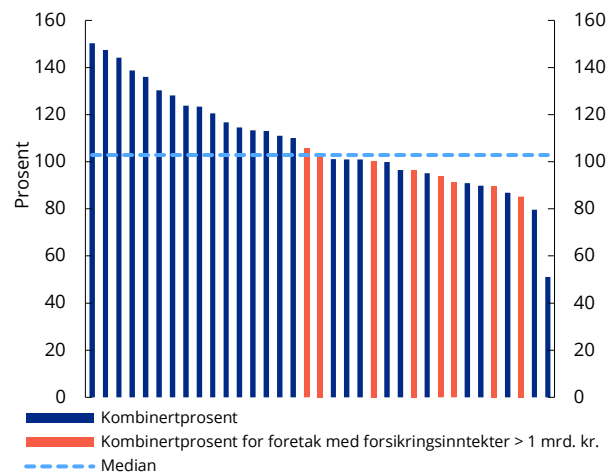
- Kombinertprosenten økte med 9 prosentpoeng til 93 prosent og kommer i sin helhet av økt skadeprocent. Skade- og kostnadsprosenten utgjorde 76 og 17 prosent, som er henholdsvis 9 og 1 prosentpoeng høyere sammenlignet med samme periode året før, se figur 3.9. Økt skadeprocent kommer blant annet av kostnader knyttet til naturskader som ekstremværet "Hans" i august 2023, samt økt inflasjon og høyere skadefrekvens på motor, eiendom og reise.
- Det er betydelig variasjon i foretakenes lønnsomhet, se figur 3.10.

Figur 3.9 Sum av skade- og kostnadsprosent for skadeforsikringsforetakene samlet (kombinertprosent)

Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.10 Kombinertprosent for skadeforsikringsforetak i 1.- 3. kvartal 2023

Kilde: Finanstilsynet

Balanse

- Skadeforsikringsforetakenes forvaltningskapital økte med seks prosent til 162 mrd. kroner, se tabell 3.4.
- Endringene i årsregnskapsforskriften etter IFRS 9 fra 1. januar 2023 gjør at rentebærende verdipapirer til virkelig verdi økte betydelig og andelen av finansielle eiendeler som måles til amortisert kost ble redusert tilsvarende, se figur 3.11.¹⁵ Andelen rentebærende verdipapirer som måles til virkelig verdi utgjør den største posten med 73 prosent av samlede investeringer per 30. september 2023.

Tabell 3.4 Utvalgte balanseposter for skadeforsikringsforetakene*

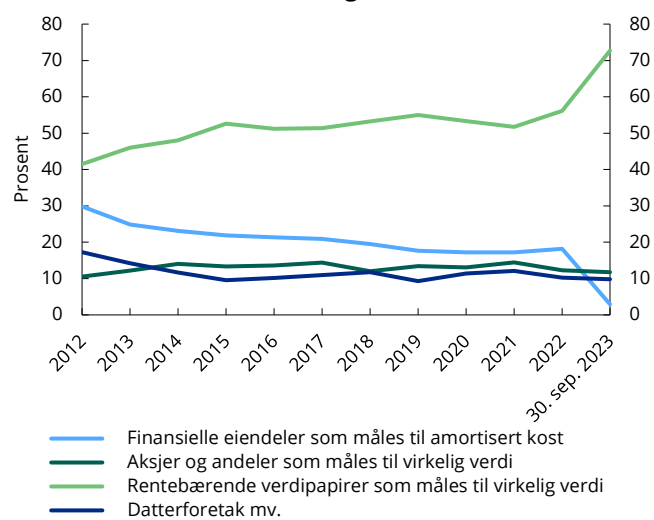
	30.09.23		30.09.22	
	Mill. kr	% av FK	Mill. kr	% av FK
Investeringer	128.456	79,4	122.569	80,6
Bygninger og andre faste eiendommer	1.530	0,9	1.389	0,9
Datterforetak, tilknyttet foretak og felleskontrollerte foretak	12.615	7,8	11.936	7,9
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	3.768	2,3	3.663	2,4
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	110.541	68,3	105.581	69,5
Aksjer og andeler	15.068	9,3	16.201	10,7
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	93.384	57,7	85.594	56,3
Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser	6.955	4,3	6.021	4,0
Sum eiendeler (forvaltningskapital)	161.852	100,0	151.997	100,0
Egenkapital	55.010	34,0	53.779	35,4
Forsikringsforpliktelser brutto	85.455	52,8	76.707	50,5

*Finansielle eiendeler i denne tabellen er presentert i samsvar med IFRS 9 per 30.09.23 og 30.09.22.

Kilde: Finanstilsynet

¹⁵ Endringene i årsregnskapsforskriften innebærer ny klassifisering og måling av investeringer fra tidligere IAS 39. Implementeringen av IFRS 9 innebærer at færre verdipapirer er vurdert til amortisert kost. Hensikten er å jevne ut svingninger mellom eiendelene og forsikringsforpliktelsene som skyldes endrede renter.

Figur 3.11 Skadeforsikringsforetakenes investeringer.
Prosent av samlede investeringer

Kilde: Finanstilsynet

4 Vedlegg

4.1 Makroøkonomiske størrelser

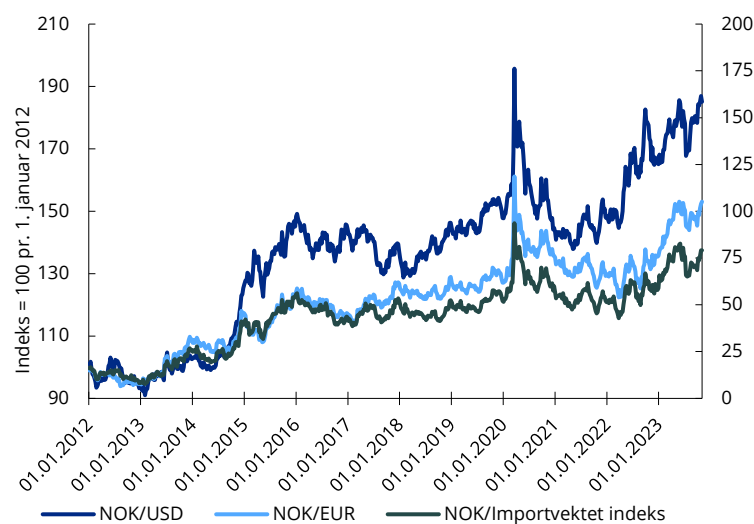
Tabell 4.1 Nøkkeltall norsk økonomi

	3. kv.20	4. kv.20	1. kv.21	2. kv.21	3. kv.21	4. kv.21	1. kv.22	2. kv.22	3. kv.22	4. kv.22	1. kv.23	2. kv.23	3. kv.23
BNP	4,3	1,2	-0,3	1,3	3,2	0,4	-0,6	1,2	1,2	-0,1	0,3	0,0	
BNP Fastlands-Norge	4,8	1,9	-0,7	1,5	2,6	1,1	-0,1	1,2	0,5	0,5	0,2	0,0	
Boligpriser	5,8	8,7	12,5	10,1	8,0	5,2	6,2	6,3	4,3	1,5	-0,2	-0,7	-1,3
K3	5,1	4,5	4,0	3,6	4,5	4,2	4,7	4,6	4,5	4,3	5,0	3,5	
K3 utenlandsgjeld	7,4	3,1	0,0	-3,1	1,1	0,8	3,6	2,8	1,7	-0,6	3,8	0,1	
K2	4,6	4,8	5,0	5,3	5,3	5,0	5,0	5,1	5,1	5,5	5,2	4,3	4,1
K2 husholdninger	4,7	4,9	4,8	5,2	5,1	5,1	5,0	4,6	4,3	4,1	4,2	3,7	3,7
K2 ikke-finansielle foretak	3,3	3,8	4,4	4,7	5,2	4,9	4,8	6,5	7,0	8,1	7,2	5,2	4,3
Arbeidsledighet (AKU)	5,4	4,8	5,0	5,1	4,2	3,4	3,3	3,3	3,2	3,1	3,7	3,5	3,6

Vekstratene for BNP (volumendring fra foregående kvartal) er sesongjusterte kvartalstall. Arbeidsledigheten er nivåttall for gjennomsnittet av kvartalet. (Fra 2021 er det nytt spørreskjema for Arbeidskraftundersøkelsen (AKU), som kan gi brudd i statistikken.) De øvrige tallene er tolv månedersvekst ved utgangen av perioden.

Kilder: Statistisk sentralbyrå, Eiendom Norge, Eiendomsverdi og Finn.no

Figur 4.1 Valutakursutvikling

Kilde: Refinitiv. Siste observasjonsdato 03.11.2023

Tabell 4.2 Utvikling i verdipapir- og valutamarkedet

			Endr. i basispkt (renter) og % (aksjer og valuta) i løpet av perioden		
Nivå					
08.11.23			2022	3. kv. 2023	01.01-08.11
Aksjemarkeder	Norge		5,3	11,1	10,8
	USA		-19,5	-3,1	16,0
	Euroområdet		-11,8	-4,3	10,4
	Verden		-17,7	-3,4	13,1
	Japan		-4,1	1,7	25,8
Statsrenter 10 år	Norge	3,81	152	30	57
	USA	4,51	233	76	68
	Tyskland	2,61	274	44	5
Pengemarkedsrenter 3 mnd	Norge	4,72	231	35	146
	USA	5,63	456	11	86
	Euroområdet	3,97	270	38	184
Swaprenter Norge	2 år	4,61	187	4	113
	5 år	4,10	138	19	85
	10 år	3,97	139	34	67
Valutakurser	NOK/EUR	11,98	4,8	-3,6	13,9
	NOK/USD	11,19	11,7	-0,7	13,6
	Imp.vektet NOK	123,74	3,7	-3,5	10,6

Kilde: Refinitiv

4.2 Nye poster etter implementering av IFRS 17

Tabell 4.3 Nye poster i omtalen av skadeforsikringsforetak fra og med 2023

Tidligere begrep	Utrekning t.o.m. 4. kvartal 2022	Nytt begrep	Utrekning f.o.m. 2023	
	Alle foretak		IFRS 17-foretak	Resterende foretak
Premieinntekter for egen regning	1. Premieinntekter for egen regning	Forsikringsinntekter	A.1 Forsikringsinntekter ved anvendelse av premieallokeringsmetoden (opptjent bruttopremie) + A.2 Forsikringsinntekter ved anvendelse av hovedreglene - E.1 Periodiserte premier for avgitt gjenforsikring (gjenforsikringsandel av brutto forsikringsinntekter)	1. Premieinntekter for egen regning + 2. Andre forsikringsrelaterte inntekter
Erstatningskostnader for egen regning	3. Erstatningskostnader for egen regning	Erstatningskostnader	B. Erstatningskostnader (brutto) - F.1 Gjenforsikringsinntekter ved anvendelse av premieallokeringsmetoden - F.2 Gjenforsikringsinntekter ved anvendelse av hovedreglene - F.5 Endring i risikojustering for ikke-finansiell risiko (knyttet til gjenforsikringsseideler)	3. Erstatningskostnader for egen regning
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	4. Forsikringsrelaterte driftskostnader + 5. Andre forsikringsrelaterte	Andre forsikringsrelaterte driftskostnader	C. Andre forsikringsdriftskostnader (brutto) + E.2 Provisjonskostnader knyttet til mottatt gjenforsikring - F.3 Provisjonsinntekter knyttet til avgitt	4. Forsikringsrelaterte driftskostnader + 5. Andre forsikringsrelaterte driftskostnader
Resultat av teknisk regnskap	7. Resultat av teknisk regnskap	Forsikringsdriftsresultat	H. Forsikringsdriftsresultat	7. Resultat av teknisk regnskap
Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser	3. Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser	Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser	K. Gjenforsikringsseideler	3. Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser
Forsikringsforpliktelser brutto	10. Brutto forsikringsforpliktelser	Forsikringsforpliktelser brutto	L. Forsikringsforpliktelser (brutto)	10. Brutto forsikringsforpliktelser
Skadeprosent for egen regning	[3. Erstatningskostnader for egen regning / 1. Premieinntekter for egen regning]*100	Skadeprosent	[(B. Erstatningskostnader (brutto) - F.1 Gjenforsikringsinntekter ved anvendelse av premieallokeringsmetoden - F.2 Gjenforsikringsinntekter ved anvendelse av hovedreglene - F.5 Endring i risikojustering for ikke-finansiell risiko (knyttet til gjenforsikringsseideler)) / (A.1 Forsikringsinntekter ved anvendelse av premieallokeringsmetoden (opptjent bruttopremie) + A.2 Forsikringsinntekter ved anvendelse av hovedreglene - E.1 Periodiserte premier for avgitt gjenforsikring (gjenforsikringsandel av brutto forsikringsinntekter))*100	[3. Erstatningskostnader for egen regning / 1. Premieinntekter for egen regning]*100
Kostnadsprosent for egen regning	[(4. Forsikringsrelaterte driftskostnader + 5. Andre forsikringsrelaterte driftskostnader) / 1. Premieinntekter for egen regning]*100	Kostnadsprosent	[(C. Andre forsikringsdriftskostnader (brutto) + E.2 Provisjonskostnader knyttet til mottatt gjenforsikring - F.3 Provisjonsinntekter knyttet til avgitt gjenforsikring) / (A.1 Forsikringsinntekter ved anvendelse av premieallokeringsmetoden (opptjent bruttopremie) + A.2 Forsikringsinntekter ved anvendelse av hovedreglene - E.1 Periodiserte premier for avgitt gjenforsikring (gjenforsikringsandel av brutto forsikringsinntekter))*100	[(4. Forsikringsrelaterte driftskostnader + 5. Andre forsikringsrelaterte driftskostnader) / 1. Premieinntekter for egen regning]*100

